

Eierstyring og selskapsledelse

Eierstyring og selskapsledelse i Jæren Sparebank skal sikre at bankens virksomhetsstyring er i tråd med allmenne og anerkjente oppfatninger og standarder, samt lov og forskrift.

Prinsippene for eierstyring og selskapsledelse konkretiseres i ulike styringsdokumenter for Jæren Sparebanks virksomhet. Prinsippene skal sikre et godt samspill mellom bankens ulike interessenter som egenkapitalbevisiere, långivere, kunder, ansatte, styringsorganer, ledelse og samfunnet for øvrig.

Jæren Sparebanks policy innenfor området eierstyring og selskapsledelse bygger på følgende elementer:

- Jæren Sparebank skal føre en åpen, pålitelig og relevant kommunikasjon med omverdenen om bankens virksomhet og forhold knyttet til eierstyring og selskapsledelse
- Et kompetent og uavhengig styre med klare arbeids og ansvarsforhold
- Effektive kontroll- og styringsprosesser
- Likebehandling av egenkapitalbevisierne og balansert forhold til øvrige interessegruppe

Banken har utarbeidet etiske retningslinjer.

Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Jæren Sparebank følger de prinsipper for eierstyring og selskapsledelse som fremgår av «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse» fra NUES, sist endret 14.oktober 2021, så langt dette passer for sparebanker. Som sparebank må tilpasninger skje ut i fra det hensyn at banken er organisert som egenkapitalbevisbank, underlagt særskilt lov- og regelverk, og at styringsstrukturen og sammensetningen av styringsorganene skiller seg fra aksjeselskaper.

Virksomhet

Jæren Sparebanks virksomhet er definert i bankens vedtekter. Bankens visjon, forretningsidé og overordnede mål fremkommer av årsrapporten.

Jæren Sparebanks samfunnsansvar er omfattende og ivaretas på flere måter. Bankens retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft omhandler hvordan bankens verdiskapning baseres på lønnsom, ansvarlig og bærekraftig drift i tråd med vår visjon og vår forretningside.

Eierandelskapital og utbytte

Jæren Sparebank har en egenkapital som er tilpasset mål, strategi og risikoprofil.

Bankens utstedte eierandelskapital utgjør kr 123 313 075 fordelt på 4.932.523 egenkapitalbevis a kr 25 fullt innbetalt.

Styret foretar løpende vurdering av kapitalsituasjonen i lys av selskapets mål, strategi og risikoprofil. Redegjørelse om risiko og kapitalstyring offentliggjøres årlig etter godkjent årsregnskap (Pilar 3 rapporten).

Jæren Sparebank har flere interessenter, og det er en målsetting å skape mest mulig verdi for alle interessenter.

Bankens mål er å oppnå en inntjening som gir en konkurransedyktig avkastning på bankens egenkapital. Kravet til egenkapitalavkastning etter skatt er minimum 9 %. Avkastningen til eierandelskapitalen skal gjenspeile det økonomiske resultatet i banken og fordeles mellom egenkapitalbevisene og sparebankens fond i henhold til deres andel av bankens egenkapital.

Banken har som mål å gi et konkurransedyktig kontantutbytte og legger til grunn at minimum 60 % av eierandelskapitalens (egenkapitalbevisenes) andel av resultatet vil kunne bli utbetalt i kontantutbytte og tilsvarende at minimum 60 % av grunnfondskapitalens andel av overskuddet utbetales som kundeutbytte. Ved fastsettelse av utbyttet blir det tatt hensyn til forventet resultatutvikling i en normalisert markedssituasjon, eksterne rammebetingelser samt behovet for ren kjernekapital.

Likebehandling av egenkapitalbevisere og transaksjoner med nærstående

Egenkapitalbevisene utstedt av banken har alle samme klasse. Hvert egenkapitalbevis gir en stemme i egenkapitalbevismøtene og gir samme rett til utbytte.

Ved utgangen av 2022 er eierandelsbrøken på 52,2%. Største eiere er Sparebankstiftinga Jæren – Time og Hå og Sparebankstiftelsen Jæren – Klepp som representerer hhv. 50,9% og 12,3 % av eierandelskapitalen

Egenkapitalbevis og omsettlighet

Bankens egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs, og er fritt omsettelige. Eneste begrensing er lovmessige krav som for tiden fastsetter at kvalifisert andel av eierandelskapitalen (10 % eller mer) krever samtykke fra Finansdepartementet (fullmakt gitt til Finanstilsynet)

Forstanderskapet

Finansforetaksloven regulerer hvilke styrende organer en sparebank skal ha, og dette avviker fra hvilke organer som er omtalt i anbefalingen.

Forstanderskapet er bankens øverste organ og er sammensatt av 20 medlemmer fra tre grupperinger: Egenkapitalbevisiere (8), kundene (7) og ansatte (5). Det avholdes egne valg blant ansatte, egenkapitalbevisiere og kunder for å velge representanter til forstanderskapet.

Forstanderskapet innkalles av styret. Innkalling og protokoller fra forstanderskapets møter offentliggjøres gjennom Oslo Børs og tilgjengeliggjøres på bankens hjemmeside.

Forstanderskapet har normalt 2 møter pr. år. Ordinært forstanderskapsmøte avholdes innen utgangen av mars for behandling av årsregnskap og årsberetning, revisjonsberetning og valg av medlemmer til styret og valgkomiteen. Dette møtet behandler også disponering av overskudd/utdeling av utbytte.

Protokoller fra de siste års møter er publisert på www.jaerensparebank.no

Valgkomiteer

Jæren Sparebank har vedtektsfestet krav om to valgkomiteer. Forstanderskapet velger en valgkomité(hovedvalgkomiteen) som består av 4 medlemmer. 3 medlemmer velges blant forstanderskapets medlemmer, hvor alle grupper som er representert i forstanderskapet skal være representert. 1 medlem skal ikke ha tillitsverv eller være ansatt i banken. Valgkomiteen forbereder valg av leder og nestleder i forstanderskapet, leder og nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til styret ekskl. de ansattes representanter. Videre forbereder valgkomiteen valg av medlemmer og varamedlemmer til valgkomiteen. Valg av representanter for kundene til forstanderskapet velges i et eget valgmøte, etter innstilling fra valgkomiteen. Det er utarbeidet egen instruks for hovedvalgkomiteen. Godtgjørelse til valgkomiteens medlemmer fastsettes av forstanderskapet.

Egenkapitalbevisierne velger 8 medlemmer til forstanderskapet. Hver representant velges for fire år. Disse valgene foregår i et eget egenkapitalbevisiermøte etter innstilling fra egen valgkomité, valgt av egenkapitalbevisierne.

Styrets sammensetning og uavhengighet

Styret velges av forstanderskapet og har i 2022 bestått av 7 medlemmer hvorav 2 medlemmer er valgt av og blant de ansatte. Samtlige valgte styremedlemmer velges for to år og varamedlemmene for ett år. For å sikre kontinuitet er minst 3 på valg det ene året og de øvrige det andre.

Styret skal sammensettes slik at det kan handle uavhengig av særinteresser og den daglige ledelsen.

En presentasjon av styremedlemmene i Jæren Sparebank finnes på bankens hjemmesider og i årsrapporten.

Det fremgår av bankens etiske retningslinjer at “ingen ansatt eller styremedlemmer må ta del i eller søke å påvirke en beslutning når det gjelder særlige forhold som er egnet til å svekke tillitten til han eller hennes uavhengighet”.

I styreinstruksen er det inntatt bestemmelser som understreker styremedlemmenes aktsomhetsplikt knyttet til etisk adferd og habilitet.

Styrets medlemmer er definert som primærinnsidere og må forholde seg til bankens reglement når det gjelder erverv av egenkapitalbevis i banken.

Styrets arbeid

Forvaltningen av banken hører under styret. Styret skal sørge for en forsvarlig organisering av banken og har ansvar for å etablere kontrollsystemer og sikre at virksomheten drives i samsvar med lover vedtekter og forskrifter.

Styret fastsetter strategier og planer, prognoser/budsjetter, markeds- og organisasjonsmessige mål. I tillegg fører styret tilsyn med den daglige ledelsen av banken.

Styret mottar periodisk rapportering av resultatutvikling, markedsutvikling, ledelses-, personal- og organisasjonsmessig utvikling samt risikoeksponeringen for banken.

Styrets arbeidsform reguleres av egen styreinstruks. Styret har videre fastsatt instruks for adm. banksjef.

Styret foretar årlig en egenevaluering av sitt virke med henblikk på arbeidsform, saksbehandling, møtestruktur og prioritering av oppgaver. Styret har normalt 11 møter i året.

Bankens samlede styre har i 2022 fungert som godtgjørelsesutvalg.

I 2022 har styret opprettet et kombinert risiko- og revisjonsutvalg som er et fast styreutvalg som består av 3 medlemmer av bankens styre. Utvalget fører på styrets vegne tilsyn og forbereder saker for behandling i styret innenfor utvalgets saksområder.

Risikostyring og intern kontroll

En effektiv risikostyring er et viktig element for at banken skal nå sine strategiske målsettinger.

Bankens avdeling for økonomi og finans utarbeider finansiell rapportering for Jæren Sparebank og påser at rapporteringen skjer i samsvar med gjeldende lovgivning, regnskapsstandarder, fastsatte regnskapsprinsipper og styrets retningslinjer. Det er etablert prosesser og kontrolltiltak som skal sørge for kvalitetssikring av finansiell rapportering.

For enkelte områder har banken etablert egne risikostrategier, der det er konkretisert styringsmål og rammer for det enkelte område. Disse strategiene skal revurderes minst årlig i sammenheng med bankens øvrige planprosess. Utviklingen i risikobildet rapporteres periodisk til styret.

Ansvar for bankens risikostyring og kontroll er delt mellom bankens styre, ledelsen og operative enheter. Styret i Jæren Sparebank har ansvar for å påse at banken har en egenkapital som er tilstrekkelig ut fra ønsket risiko og bankens virksomhet. Styret vedtar bankens mål og rammestruktur innenfor alle risikoområder, herunder retningslinjer for bankens risikostyring.

Administrerende banksjef har ansvaret for bankens samlede risikostyring herunder utvikling av gode modeller og rammeverk for styring og kontroll. Alle beslutninger knyttet til risiko og risikostyring fattes normalt sett av administrerende banksjef i samråd med øvrige medlemmer i bankens ledelse.

Banksjef risikostyring og compliance ivaretar risikostyringsfunksjonen og compliance funksjonen i banken. Funksjonene er uavhengige av virksomhetsområdene og rapporterer direkte til adm. banksjef.

Alle ledere i Jæren Sparebank har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget område i tråd med bankens vedtatte risikoprofil.

Intern revisor

Jæren Sparebank har intern revisjon som er outsourcet, og dette sikrer uavhengighet, kompetanse og kapasitet. Intern revisjonen rapporterer til styret.

Godtgjørelse til styret

Medlemmene av styret mottar en årlig kompensasjon som fastsettes av bankens forstanderskap etter innstilling fra valgkomiteen. Valgkomiteen skal hvert år ta stilling til om det skal foreslås endringer av honorarene. Det utbetales ikke honorar i tillegg til dette.

Informasjon om kompensasjon og lån til styrets medlemmer fremgår hvert år av noter til årsregnskapet.

Godtgjørelse til ledende personer

Styret gjennomfører årlig en vurdering av lønn og annen godtgjørelse til administrerende banksjef. Banken har ikke etablert særskilte bonusordninger, opsjonsordninger eller lignende for ledende ansatte. Under gitte betingelser er det en generell bonusordning i banken.

Styrets holdninger til lederlønnninger, er at de skal være konkurransedyktige. Administrerende banksjef fastsetter lønn til ledende ansatte. Retningslinjer for godtgjørelse til ledende personer er fastsatt av Forstanderskapet. Retningslinjene er tilgjengelige på www.jaerensparebank.no. Informasjon om alle godtgjørelser til ledelsen fremkommer i godtgjørelsesrapport på www.jaerensparebank.no.

Informasjon og kommunikasjon

Jæren Sparebank tilstreber å gi lik, tidsrettet og relevant informasjon til alle interessenter. Banken legger ut finansiell kalender på Oslo Børs, slik at alle på samme grunnlag skal kunne orientere seg om bankens regnskapsavleggelser, utbyttedatoer og lignende. Økonomiske resultater offentliggjøres via Oslo Børs kvartalsvis. Informasjonen legges også ut på bankens hjemmesider.

Selskapsovertakelse

Strukturendringer krever tillatelse fra myndighetene. Ved erverv av egenkapitalbevis som medfører eierskap utover 10% av egenkapitalen må det søkes tillatelse fra Finanstilsynet.

Revisor

Eksternrevisor velges av forstanderskapet. Revisor avgir årlig revisjonsberetning til forstanderskapet.

Hovedtrekkene i revisors planlagte arbeid legges fram for styret en gang i året.

Revisor deltar i styremøte som behandler årsregnskapet. Revisor gjennomgår minst en gang i året selskapets interne kontroll, herunder identifiserte svakheter og forslag til forbedringer.